

Stál tu ve svrchním kabátě a límcem přes ramena, ve vysokém, měkkém klobouce, o holi. Věk na pohled postřehl, že to není onen Thám ze zasněžených Králik v jediném, obnošeném kabátě, neholené, hubené, zažloutlé tváře. V líci vypadal líp, plnější, zdravěji. — Sblédnuv Věka rychle přistoupil a obě ruce mu tiskla vítal jej srdečně. Omlouval se, že dříve nepřišel, ale že si to vynahrádí, dnes, zítra. V tom umkl. Staunul a z nich jeho tehyně a Bettinou. Za nimi Paula. Thám pohlédl na ně s úžasem. Věk toho okamžiku nabyl jistoty, že Thám o jeho pozvání nic neví. —

"Pan Věk nám utíká," volala šertovně paní Butteanová po německu, teď před portálem, kde se lidmi z divadla vycházejícími jen chumelilo.

"Byli s nimi v divadle?" zvolal Thám, a pohled jeho utkvěl na Paule.

"Dámy mne laskavě pozvaly na —"

"Kdo?" vpadl mu Thám do řeči a dosti prudce, nemoha se patrně opanovat.

"Já," ozvala se Paula. Znělo to rozhodně a přece ne dost jistě. A její pohled byl více nejistý a plachý nežli pevný.

"A proč jsi mně nie neřekla?" tážal se Thám, nutě se do klidnějšího tónu.

"Ale chtěli jsme vás překvapit," vpadla Bettina německy, lehkovazně, veselým tónem.

"Ah, tak vy! To jsem si mohl pomyslit!" Thám se zasmál. Ve smíchu tomu zněl posměšek.

"Aber Kinder, kommta aur!" zažehnávala paní Butteanová, vykročivši do ulice. "Herr von Věk má jistě hlad a žízeň a Thám taky. Pojďte, co byste na ulici — doma si to všechno povíme." Přistoupila k Věkovi, k němuž se Bettina přibíhala. Věk se lekkl toho nepřímého pozvání. Než v tom přicházela spása.

"Ne, to nepůjde," ozval se Thám. "Proč jíte mně nie neřekli. Přítel Věk je teď mým hostem."

Paula krácejíc vedle svého muže kvapně k němu vzhledla. Thám toho si nevšimnuv klidně dodal:

"Smluvil jsem se s několika známými —"

"Vlastenci," prohodila Bettina polo nahlas, uštěpačně. Věk to dobře slyšel, než ani Thámovi neušla ta poznámka.

"Ano, vlastenci," opakoval ostře. "Čekají tuhle pana Věka."

"Tak ty dnes nezůstaneš?" tážala se Paula, jdoucí s Thámem sama po chodníku před ostatními.

Slova ta zněla smutně i s výčitkou.

"Pro dnes to není možná."

"Maminka se tolik těšila."

"Á, maminka!" A Thám se usmáv dodal: "A Bettina, jak pak ne! A proč jsi Věka zvala, sama, bez mého vědomí?"

"Maminka s Bettinou si tolik přály, a myslila jsem —"

"Co zas mají?"

To Paulu popudilo.

"Co by měly!" zvolala. "Ty je pořád podezříváš!"

Betty plán! To mu připadlo tak všední.

Z divadla vyšel popuzen. To, co teď viděl, mu dodalo. Už jak k manželům docházel, se rozhodl. Dával dobrou noc, a aby se nedala vytrhovati, že nechce rušit, že vlastence vyhledá sám.

Hlas se mu pohnutím třásl. — Paula se patrně zarazila. Thám však sebou trhl, v očích mu svítilo, a zvolal:

"Ne, půjdu s nimi."

Ani on, ani Věk nedbali paní Butteanové, jež znovu na Věka naléhala důvěrně, přátelsky, aby zůstal, a také ne Bettiny, hledící na muže se zlostným úsměškem. Potahovala při tom maminku za salup opakujíc:

"Aber mama! Mama! Lass ihn!" Mlula Thama.

"Dnes tam musíme!" dodal Thám k Pavle obrácen, "a zejtra, příteli, navštíví nás, až budu doma já —" Podíval se na Bettinu, a zvav Věka pod paždí dal dobron noc a měl se k odchodu. Mláký kupec stěží mohl klobouk na dýle kupec stěží mohl klobouk na dýle vzal pod paždí a vykročil, nemohl už ani promluvit. V zásvitu lampy zahlédl Paulu stojící nehnutě, a paní Butteanovou rychle k ní přistupivši. Více nespřítěl. Šel zase zpátky k náměstí rozrušen, mlčky vedle Thama. — Ten vykračuje dlouhým krokem poškvihoval prudce holi o dlažbu. Pojednou se zastavil, pustil Věka a řekl:

"Tak vidíš ty konce! Toho by se byli nenadáli. Já také ne," dodal trpce. "A prosím jich, kdo je pozval, a kdy?"

Věk řekl a dodal, že myslil, že on, Thám, o tom ví, že bude doma. Ten však vpadl mu rychle do řeči.

"Ne, ne, příteli, já si na nic nemyslím, oni za nic nemohou —" a vložil mu ruku na rameno. "To Paula, vlastně tehyně a Bettina, a ta nejvíce. A prosím jich," dodal pojednou, "řeknou mně, ale upřímně, nevypovídaly u nich — tehyně, myslím!"

Věk byl překvapen a maně mu vyjelo z úst:

"Dnes ne —"

"Tak věra. Tedy hned, jak jich zastavila. Při! Takovouhle ostudu mně tehyně dělá a nesnáze. Kde kdo jen trochu známý, u toho vypůjčí a často na mě jméno."

"Snad na Bettinu?"

"Nejvíce na ty její hadry; ale také jinak to rozmární. A sama z toho nemá nic. Není zlého srdce, ale jak je stará, tak je lehkovazná, a Bettinu slepě poslouchá. — Tak si u nich přece vypůjčila, Vída. Už dřív mne nutila, abych jim psal, vlastně Bettina..."

Zamlel se. Věk však porozuměl a pomyslí si, to že asi je to hlavní, proto že je u nich asi tak vzácný, on, zámožný kupec, jak si stará a Bettinou myslí. Ale Thám, jak byl v rozhorlení, dlouho nemlel.

"Bettina je nejhorší. Fiflena, koketa — opravdu, nepomlouvám. Kdyby jí nebylo, bylo by s Paulou také jinak. I s tehyní bylo by živobytí. Ale tu má svagrová v hrsti a skrze ni Paulu, a tak na dě mnou vyhrává. Věřte-li, že Paula už je často proti mně? A někdy pro takové hloupé, malicherné věci — oh!" a Thám mávl rukou. Z tónu toho slyška bylo cítiti, jak mu je protivno, odporne. Pojednou dodal:

"To dnes, to jistě také Bettina spískala."

"Také si myslím," odvětil Věk, krácejíc volně vedle Thama. "Má mne za hlupáka, za venkovského sprostáčka. Čee chytit hejla a dávat mu na to rendez-vous."

Thám překvapen jal se dychtivě se vyptávat. Věk nesmllel nic, a také, až Paulu výslovně neobvinil, dal znáti svou trpkost nad jejími jednáním. Thám mu nedal ani domluvit.

"Nedívám se jim," řekl živě, "mají pravdu, ale vzpomenu si, co jsem prvo řekl. Žena je v jejich moci. Utěšala, co řádaly, a je jaký měly vlastně úmysl, jak

Bettina na ně sít rozostřela — epice, má teď nějakého oficira, s tím má známost, o tom jí jistě neřekly. To mně věřte! V tom jí hájím."

Věk na to neřekl nic. Důvěřoval příliš dlouho, a Paula, tak jak jí do dneška v myslí choval, nebyla by tak jednala ani s ním a s Thámem.

Zatím došli na Malé náměstí. "Vida," začal zase Thám, "Kdysi mně záviděli. A jak se všechno pak obrátilo! To viděli už v Králikách. Ale tam vlastně začínalo zase být líp. To dítě... Aeh, to nemělo umřít..." odmlčel se. "Bylo by teď jistě jinak. Žena by... Oh, jak si člověk věcko pěkně maluje, jak ve vášnivosti věcko pěkně vidí. Vědí sám, pamatujou se, jak bývala sama, totiž jak smýšlela. Myslí jsem, že mně rozumí, tomu, co chce. Vědí, co jsem už obětoval divadlu, našemu vlastenskému divadlu: pohodlné živobytí, oufad... A když jsem to udělal, měl jsem tak zůstat. Neměl jsem se ženit," dodal kvapněji. "Rozumějí mně, myslím k vůli Pavle. Má mne ráda, má, vim to, ale nemá také tak ráda jako já naši věc, nejdě jí tak o naši řeč, o to všechno, proč já..."

Znaslechli kroky. Dva muži šli proti nim. Thám se odmlčel a zastavil. Teprve když muži zašli, začal, patrně všecken zabrán svými myšlenkami.

"V prvním zamilování ona ovšem... A myslil jsem, že když je z herecké rodiny... Ale ony... však to znají, co jim je divadlo. To, proč já jsem šel k divadlu, to jim je nerozum, protože je jinde líp. A když jim nechci být po vůli —" Vykročil.

"Nechtějí do Vídně —" řekl Věk, hledě na něj s účastenstvím.

"To už vědí! Zároveň jim. To chtějí zase s Lotkou být a hučí do Pauly, namlouvají jí, jak by se měla ve Vídně. Štvou jí, a ona jich poslouchá... Ale já nepůjdu z Prahy, nepůjdu!"

To už zahuhlil ze Sirkové ulice do Uhelné. Šli prostorou mezi Kotčí a podsaňím tou chvílí stmělou a černou, až stanuli na prostranství Uhelného trhu. Kolem bylo ticho; a nebi, pokud ho mračna nehalila, mrkaly sem tam hvězdy.

Thám našel někoho, jemuz se mohl světit s tím, co ho delší dobu hnetlo, dusilo, vzrušeně pokračoval:

"A my divadlo mít musíme, musíme pro ně pracovat. Říká se, že je divadlo všeobecný pramen, z něhož lidé moudrost vází a čistější se cítit učí. A je-li to pravda, mohou se naši ve divadle učít, a již se učí, český učí, vědí, český, a milovat svou řeč. Kdybychom se toho tak dočekali, že bychom ustavili české divadlo měli! A kdyby k činohrářm toliko vlastenští obsahové voleni byli, to bychom učinili pevný svazek mezi sebou! Co jiného řecký národ vespolek tak pevně pojilo? Co jiného tábilo zástupy tak násilně do divadla, jako že jejich činohry měly vlastence obháň... O, mít ustavené divadlo, vlastence mít, jaký by mělo podíl v našem děle a boji! Ano v boji, Co jiného to všechno je, nežli boj. A mne již chytil. Z doktora jsem komediant. A potom bych teď měl jít do ciziny, aby to všechno, co jsem udělal, bylo marno, jen aby ty ženské... Ne, zůstanu," dodal rozhodně, prudce. "Tady je mé místo. Nepůjdu, a kdyby i žena..."

Umkl. Věk už drahnou chvílí na sebe zapomněl. Byl všecken zaujat Thámem, jeho osudem, jeho řečí. Hleděl na něj s úctou i dojat. V ten okamžik neměl vhodného výrazu, aby mu to vyslovil. Podal Thámovi ruku a váhavě dodal:

"Kdybyste snad šli od nich — vy a —" Nedařekl.

"Kdyby to bylo možná! Také jsem už na to myslil. — Ale Paula by nešla pro živý svět..."

Stanul před domem u Šturmu s podsaňm na rohu Škofápkovy ulice.

"Čekají už asi na nás," řekl Thám zamyšleně. "Věškal jsem některým. Také Hněvkovskému."

V tom jich někdo docházel, jenž se blížil od staré ryčky, a hlásil se k Thámovi. Byl to Prokop Šedivý. Nemohl se zdržeti, musil s ním do kavárny.

Ve vážné náladě vstupoval Věk do klenuité místnosti, kdež jako student číhal jednou na Mozarta, až přijde, aby ho viděl, jak hrá na billiardu a jak si při tom třeš pohvizduje a hudební nápady a náhle myšlenky prostřed hry do malého zápisníku na rychle zaznamenává. To bylo zrovna před tím, nežli se Věk dostal do rodiny Butteanových, nežli poznal Thama. A teď...

Tou chvílí se Bettina smlčela, t. j. strhla s hlavy klobouček a hodila na postel, strhla pláštík a hodila na židli, tak že spadl na zem. Nezdvihla ho, prudce rozplátnala šaty, netrpělivě, zlostně... Jak byla prve příjemná a sladká jako hrdice, tak nyní jako podrážděná kofeína. A pořád o Thámovi, ten že vždycky a všechno jí kazí, že jí a jim všem i Pavle všechno naschvál — A Věk! Ten... však že to je na něm znát, že byl dlouho mezi venkovskými voli, že dělá kornouty a váží kofeni. A ještě co si o sobě myslí, jak dá na sobě záležet také takový — tu se zachechtala, — takový vlastence! Mezi ty sprošťáky že se hodí. Ale ostatně že to všechno Thám, ten že všechno napíchl...

Paní Butteanová se prve tolik těšila na překvapení, t. j. na večer, kterou po divadle chystala (něco šťastně vypůjčila a ráno zastavila dva zimní pláště). Těšila se, jak si pěkně posejí, pan kroměček, Bettina... vidělať, jak se mu deera líbí, jak se k ní dost má... A jak ne! Děveče jako jiskra, nejčernější ze všech. Ale pak to se zvedl! Mrzelo ji to silně. Teď zase aby Bettinku chlácholila, aby se tak nerozčilovala. O Paulu, jež všechna roztrpčena, rozlítostněna i pohněvána odešla do druhého pokoje, takové péče neměla. Stará paní hájila před Bettinou "kroměčka," to že se o něm mylí, tady, u nich, že byl všecken pryč, že je pravda trochu nesmělý... A chce-li Bettinka, že načne uzený jazyk, že bude tuze dobrý, a křenu že nastrouhá, nebo chce-li s octem a pepřem, to že si pochutná, beztoho že má hlad.

Bettina smlčena, jen ve spodničce, v košili, ale ještě ne zuta, rozložena na staré pohovce, rozmažené svolila, tak tedy aby jí kousek přinesla, ale aby jí dala jédo sem. A stará paní polo smlčena přitahovala stolek, sháněla, snažela maso, chléb, ocet, a když chtěla ušetřiti, poněvadž ona, optimistka, nevzdávala se naděje, že si přece ještě všichni pěkně posejí, tak, jak se na dnešní večer těšila. Stará paní sama nalila a pobízela Bettinku, tak by pila, beztoho že je unavena, aby jen jedla a pila a na ty věci nemyslíla. Po té pootevřela dveře do druhého pokoje, volala Paulu, aby šla také jíst. Ale vrátila se brzo ke stolku.

"Neeche, nebude jíst. Pláče."

Bettina, již patrně zachutnalo, pohodila hlavou.

"Hm, to má co plakat. O takového. Ať si je mezi těmi vlastenci. To bych tak o něj dělala!"

"No, nech ji," paní Butteanová chlácholila, "nech, ať se vypláče, co je to platno. Dnes jí už raději necháme."

A změníví náhle hlas, otázala se plna mateřské něžné zvědavosti, již také bylo znáti ve zvuku její otázky:

"No, a jak ty, Bettinko — jak..."

"Co!" odvětila zkrátka deera obracejíc se více na bok a sahaje do mísy po kuse dobře uzeného jazyka.

"Myslím, jak on, pan Věk, viděla jsem tady, u nás," (a usmála se), "byl nějak celý pryč, a v divadle po očku jsem —"

"Á, nevím," vpadla jí Bettina do řeči, krčíc nos i čelo. "Když je takový, so ungeschickt, bloude; a le o rendez-vous říkal —"

"Ale! Tak vidíš!" zvolala stará paní, mile překvapená. "Vždyť jsem si hned myslila. Ty jsi se mu mou líbila."

Bettina stáhnuvši s talíře pěkný kousek jazyka, rovnala se zas na pohovce; při tom kousajíc s velikou chutí do masa mluvila:

"Ale Thám... Ten by to mohl — Ten jistě všechno kazí."

"Aber nein, neboj se. To musí Paula na něj, ať... Ale tady máš

KRAJANÉ, POZOR!

Já jsem zde prvním českým farmářem, bydlim zde již po 13 letech. A nyní, když sem přijedete, okáží vám svou farmu. Máám též zaseto velké obilí jakož i zeleninu všeho druhu. To vám dokáže, že málokdo dovede takového výtěku z vaší práce jako zde. Toto jest krajina pro člověka shuděho, který si zde může pomoci k vlastnímú domovu a málo peněz. Ceny pozemků od \$7.50 nahoru na 10 raků sa splátku.

Pište: John Schauer, zástupce
Bohemian-American Land and Loan Co., PHILLIPS, WISCONSIN.

Nejlepší farma

Pro chov hovězího dobytka a prasat. Hojnost pastvy a sena. Blízko do města. Tento pozemek se prodá v celku neb se rozdělí na menší farmy. \$4,000.00 v hotovosti, jest vše, co je třeba na koupení 160 akrů.

Pište na:
J. J. KOLIHA,
DODGE, NEBRASKA

ještě hezký kousek. A dopij, Bettinko, naliju ti ještě."

Matka na sebe nemyslíla, ale deerca na ni také ne. Brala chutě a matee nie nenabídlá...

XIII.
O panaké škole, též o novíně smutné veselí.

Ráno po deváté přecházel mladý literát Šedivý nahofe na Novém Městě podél zdi hraběcí Clam-Gallasovské zahrady. Chodil zvolna a nedaleko od domu, v němž bydlil obrstwachtmistr starý Materna rytíř z Květnice. Šedivý se zdržel dlouho u Šturmu a Hněvkovským a Thámem, jenž přivedl a sebou mladého vlastence z venkova. Měli dobrou kratochvíli, oni i stálý kroužek vlastencecký, třebaže Thám byl toho večera nějak málomluvný. Zdrželi se dlouho do noci, ale proto šedivý přece nezaspal, a zamířil rovnou sem. Nejprve došel až k samému Maternovu domu a prohlížel okna. Zelené žaluzie byly spuštěny. Sálh na klíku, dveře byly zamčeny. Pak jal se přecházeti a dům pozorovati. Čekal. Ale žaluzie pořád spuštěny, a když pak jedná zmizela, nikoho v okně nespřítěl. Za to za drahnou chvíli, když obrátil se, opět k domu mířil, zpozoroval dlouhého, suchého muže prosedivých vlasů, s černou mašlí v týle, s přistříženými kníry. Byl v šedivé kamizole, v gamaších, a na slunci se mu leskl stříbrný eviček v uchu. Šedivý jej ihned poznal, že to je on, jenž s vařečkou v ruce a v zástěře se večera tak chodbou kroutil a naslouchal zpěvu mladé Maternové.

Teď neměl ani zástěry ani vařečky, ale nesl na ruce koš, jako nějaká kuchařka, a zjevil se tak pojednou, že ho Šedivý neviděl ani z domu vycházeti. V tom už byl proti němu; ale nežli se mladý spisovatel rozhodl, aby ho oslovil, Čeypek ho minul. Nějak pospíchal. Jak začal, pospíchal Šedivý k samému domu. V okně nikdo. Čekal chvílku, přecházejíc, i na klíku u dveří zase sálh, zkoumajíc. Nepovoloil. Dům tichý, jako vymlfělý. A kolem sotva kdo přelšel. Ze zahrady hlabolil švehol ptačva krásným slunečným jitretem prvního jara.

Šedivý marně čekal, marně chodil, marně si v duchu přídával: Půjdeš ještě pětkrát, pak třikrát, pak jednou. Šel ještě jednou, ale pak ještě jednou, a okno zůstalo prázdnné. Čhtěl na Čeypka čekati, že by s ním, až by se vrátil, mohl promluvit. Ale Čeypek šel asi do trhu; a nevrátí se tak hned...

(Pokračování.)

Náhlé přerušení.

Práce i zábava bývá náhle přerušena bolenním hlavy, které opakuje-li se často aneb není-li zastaveno, oslabuje soustavu a podkopává zdraví. Kdykoli vás hlava zabolí, užijte Severovy Prášky proti bolestem hlavy a neuralgii, načež pokračujte ve své práci, neboť bolení hlavy po těchto práscích záhy pomine. Pouze 25 centů za krabičku s 12 prášky. Na prodej v lékárnách. Dejte pozor, aby na krabičce bylo jméno W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

John J. Ostronič
plumbařství,
zavádění páry a plynu

1414 So. 13. Str., Omaha, Neb.

Telefon Tyler 1299.

Fr. J. Kolbaba
.....UČITEL.....

hry houslové.

Studio v Hotelu Praha, roh 13. a William ul., II. poschodí.

Předplatte se na Pokrok pouze \$1.50 ročně.

Dá se snadno řídit při malých výlohách. Zaručen společenosti JOHN DEER PLOW CO.

Jan J. Libal, český zástupce, 1262 Jižní 13. ulice, Omaha, Neb.

Ville Auto Co.,
1902 Farnam ul. Omaha, Neb.